

Utfordringer ved drift av lavenergibbygg

Seniorforsker Tore Wigenstad, SINTEF Byggforsk

SKODA Octavia 1,6 CR DPF DSG L&K
123 g CO₂/km (blandet kjøring)

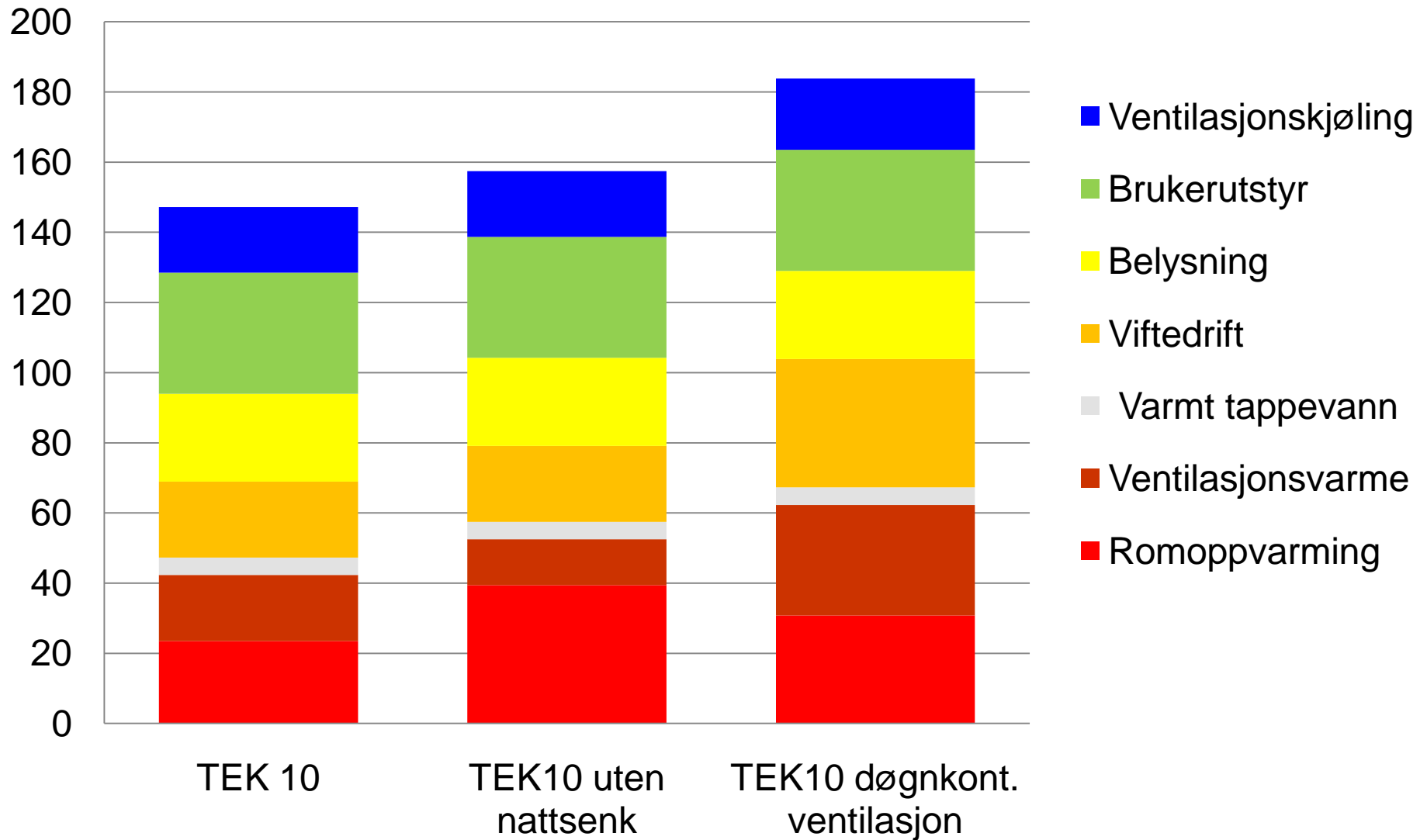

Toyota Prius 1,8 VVT-i Hybrid Executive
92 g CO₂/km (blandet kjøring)

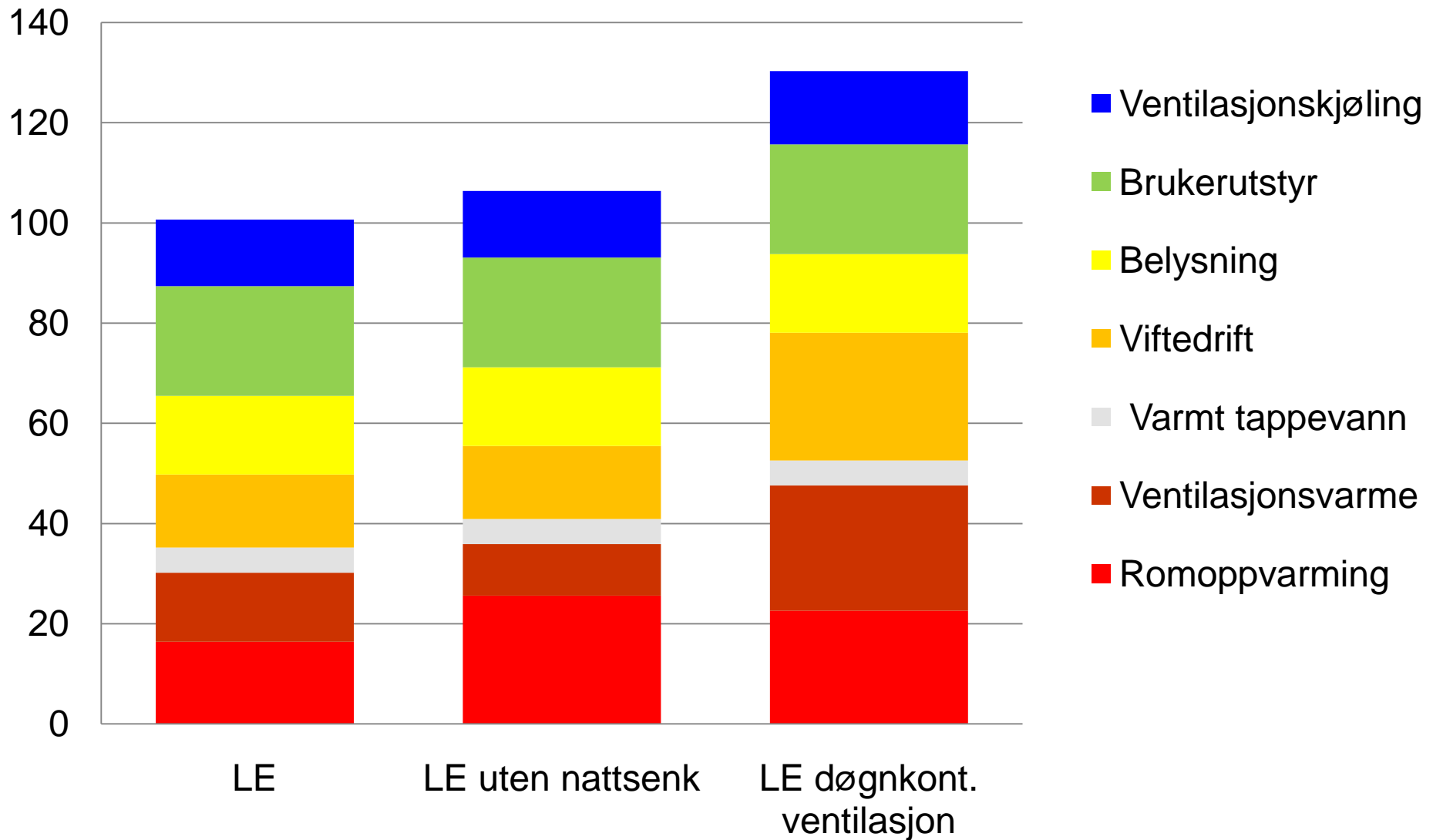
- Felles funksjon: Bringe oss fra A til B
- Kan utslippet økes ved "feil" drift? Ja – lett
- Kan utslippet reduseres ved "smart" drift? Tja...

- Er det en større utfordring å kjøre Priusen framfor Octavia'en?

Utslippsdata: Opplysningsrådet for veitrafikken (OFV)

Energibehov kWh/m² år

Energibehov kWh/m² år

Konsekvens av "feil" drift

kWh/m ² år	Norm	Uten temperatur-senkning	Døgnskuttventilasjon
TEK 10	147	+10	+37
Lavenergi	101	+ 6	+30

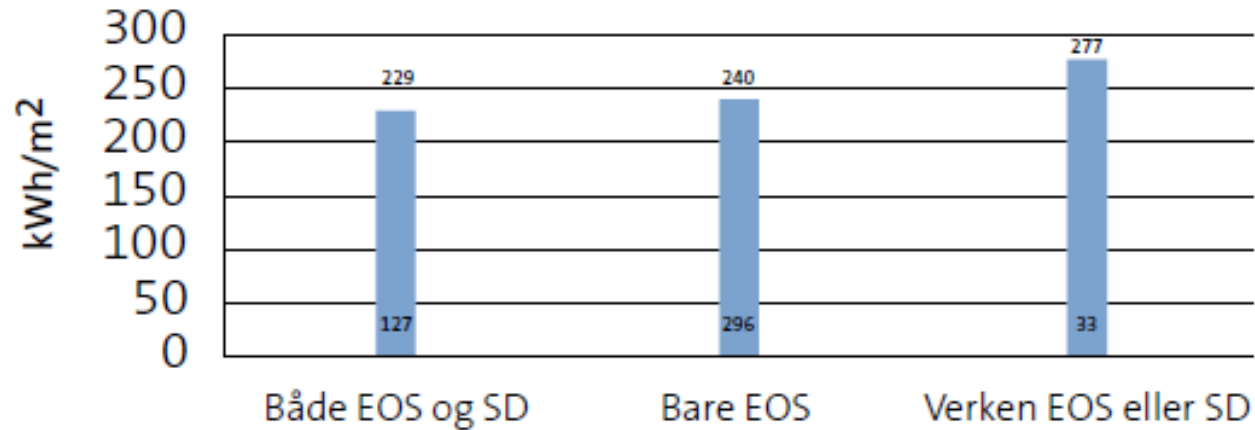
%	Norm	Uten temperatur-senkning	Døgnskuttventilasjon
TEK 10	100 %	107 %	125 %
Lavenergi	100 %	106 %	130 %

Hjelper det å følge opp energibruken i bygget?

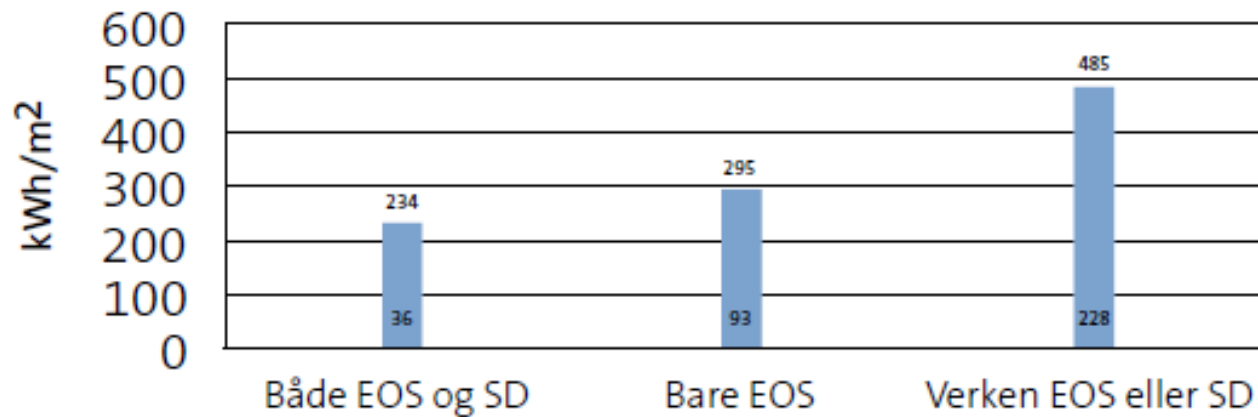

STATISTIKK (Enova):

KONTORBYGG

FORRETNINGSBYGG

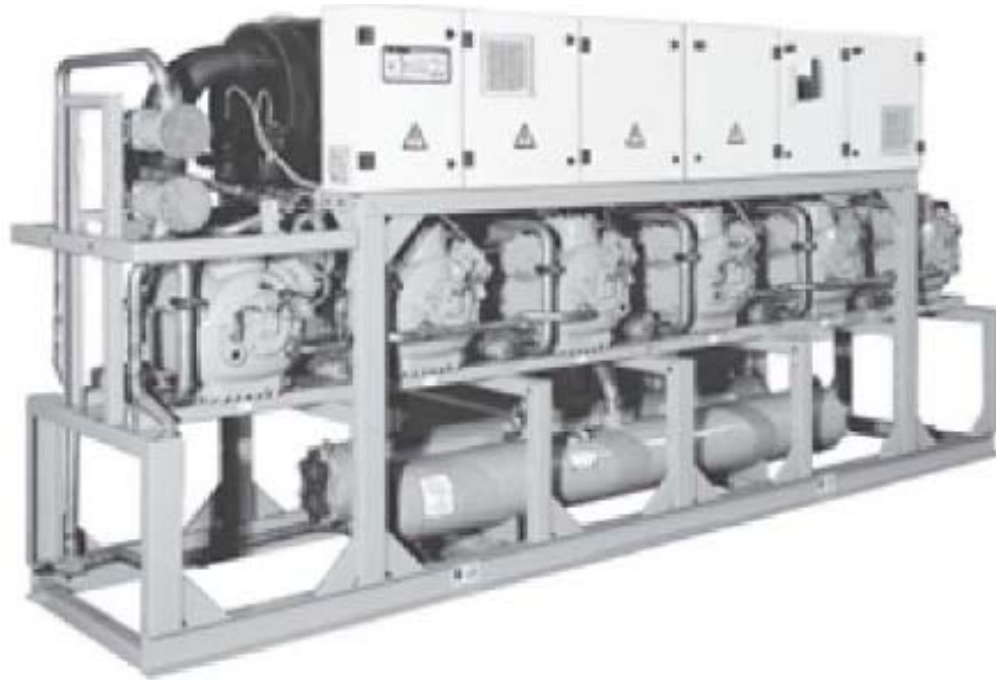
Drifting av ”vanskelig” teknologi

Solavskjerming.
Hvordan styre disse optimalt?

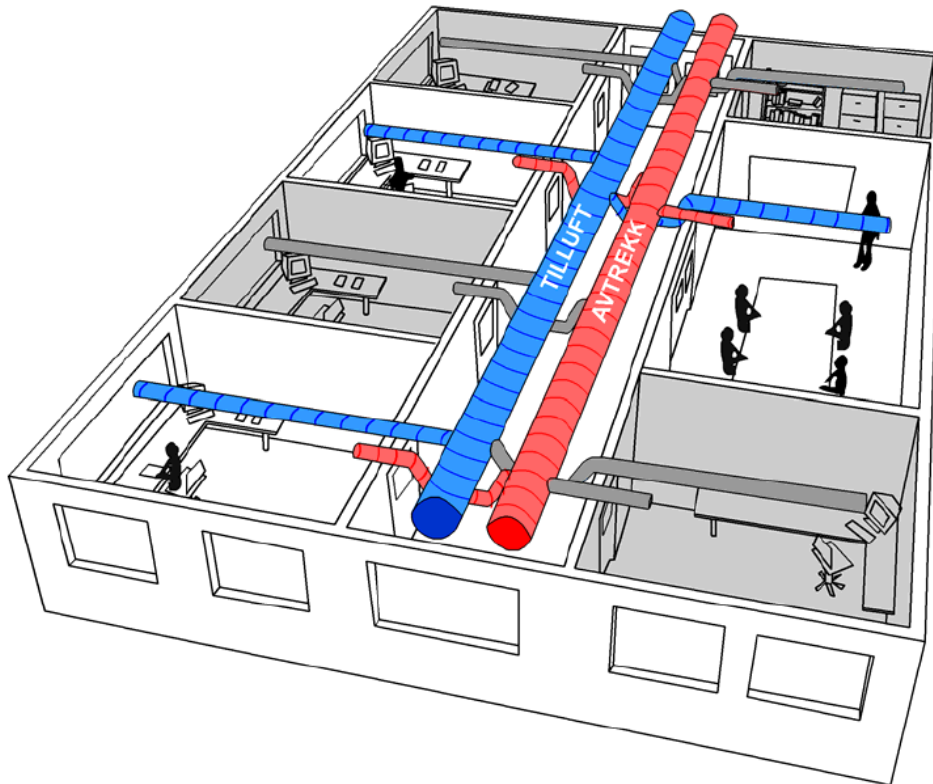

Drifting av "vanskelig" teknologi

Kjølemaskin.
Hvor effektiv er
systemløsningen?
Egentlig?

Drifting av "vanskelig" teknologi

Behovstyrt ventilasjon.
Fungerer løsningen?

Drifting av ”vanskelig” teknologi

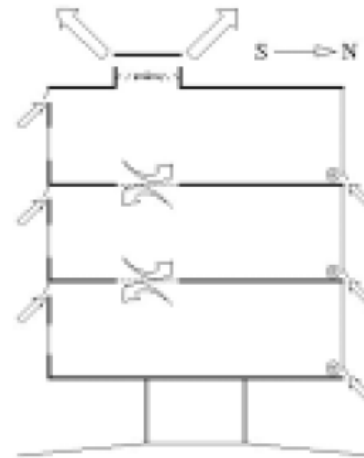
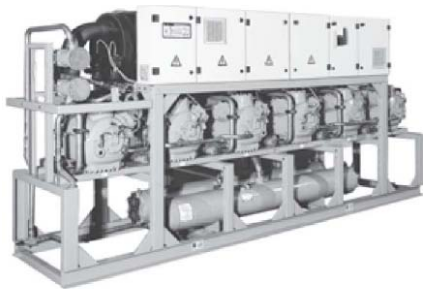
Behovstyrt belysning.
Fungerer løsningen?

Drifting av "vanskelig" teknologi

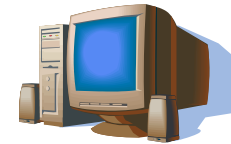
Termisk solfanger.
Virker disse over tid?

Drifting av "vanskelig" teknologi

Drifting og optimalisering av teknologi som skal virke sammen. En øvelse for spesielt interesserte?

Uansett vanskelighetsgrad. Dette skjemaet er viktig

Totalt	Oppdelt	Formålsoppdelt	Beregnet	Registrert
	Elektrisk	Lys		
		Brukerutstyr		
		Teknisk drift		
		El til kjøling		
	Termisk	Oppvarming		
		Ventilasjon varme		
		Ventilasjon, kjøling		
		Varmt forbruksvann		

Utfordringer ved drift av (enkle) lavenergibbygg...

Er ikke større enn for drift av "normale" bygg.

Og motivasjonen til energieffektiv drift er
kanskje større?

Tror det...

